

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravišтво (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vrednišтво je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 297.

V Ljubljani, v sredo 30. decembra 1885.

Letnik XIII.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEČ“,

edini slovenski katoliško-konservativni dnevnik,

nastopi z novim letom 1886 svoje XIV. leto. Ob tej priliki vabimo najljubše vse prijatelje našega lista, da bi se kolikor toliko podvživali z dopušiljativjo naročnine, kateri je taista že potekla, kakor tudi z razširjanjem našega lista, za kar se našim dosedanjim gg. naročnikom še prav posebno priporočamo.

„Slovenec“ veljá za Ljubljano pri opravištvu prejeman:

Za celo leto	13 gl. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računi 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejeman veljá:

Za celo leto predplačan	15 gl. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Opravišтво „Slovenca“.

Leon XIII. o krščanski vzgoji.

Sv. oče so poslali dne 27. novembra pismo do angleških katolikov, v tem pismu govoré o šolskem vprašanji, ter povdarjajo, da se tudi drugi nauki v ljudski šoli imajo strinjati s podukom v veri, prav posebno pa hvalijo tako zvane nezasvisne šole v Belgiji, ktere so tam osnovali katoliki, ko so jim iz javnih šol odpravili podučevanje v sv. veri. Prav posebno pohvalijo sv. oče tiste katolike, ki so sami revni, pa vendar donašajo darove za svobodne katoliške šole. Pismo se toraj posredno obrača do vseh katolikov ter jih pozivlje, da naj vztrajno delajo na to, da katoliško ljudstvo dobi katoliške šole — Zastran združenja drugih nauk z veronaukom, med drugim pravijo sv. oče, da v sedanjih časih,

ko že nežni otročji starosti nevarnost od vseh strani preti, ni mogoče kaj boljega izumiti, kakor da se šolski nauk zveže z naukom o veri in pravnosti. Zato pa sv. oče ne pohvalijo le svobodnih šol, kakor so nastale na Francoskem, v Belgiji, v Ameriki in v angleških naselbinah, namreč tudi želé, da bi se pomnožile in da bi imele mnogo učencev. Pravijo pa tudi, da bodo v Rimu skrbeli za take šole, kajti v takih šolah se obvaruje najdražje, kar smo prejeli od prednamcev, sveta vera, ohrani se svoboda starišem, in poslednjič se izrejšajo dobri državljani, kajti nihče ne more biti boljši državljan, nego tisti, ki od mladosti Bogu služi in svoje življenje naravná po Božji postavi. Krščanska omika, ktero je Kristus iz nebes prinesel, začenja se s krščansko izrejšo otrok. Tisti, ki otroke vzgojujejo brez vere, zamujejo staro modrost in resnico in podkopujejo podlago državam.

Poslednjič pohvalijo sv. oče gorečnost katoliških škofov na Angleškem, pa tudi s pohvalo omenjajo prizadevanja Angličanov sploh za versko vzgojo otrok. Sv. oče pravijo, da v prizadevanji angleškega ljudstva za versko vzgojo otrok, vidijo zastavo in srečo za britansko zemljo.

Tedaj konečno pravijo škofom, da naj tudi naprej ne nehajo skrbeti za mladino in naj nadaljujejo pričeto delo. Bog pa v svoji milosti bode podelil blagoslov pričetemu delu.

Kdor ima mladino, ta ima tudi prihodnost zase. Zato pritiska neverni liberalizem najhuje na vzgojo mladine, ako ne, vsaj za vzgojo v nejeveri, vendar v verski vnemarnosti, ki je le prehod do nejevere. Zato govoré nekteri v naši Avstriji o osvobojenji šole iz klerikalnih spon, po domače rečeno, mladina naj se ne izrejša več v verne katolike, marveč za izobražene ljudi sploh, kteri bodo versko prepričanje menjevali, kakor se sploh menjuje oblika po vremenu. Nekdaj so tisti, ki sami niso vere kaj posebno cenili, vendar skrbeli, da so njih otroci dobro bili podučeni v krščanski veri, to pa posihmal ne bode mogoče, ako se po šolah ne povrnejo k edino pravi poti, ki pelje do blaženja srca, to se ne bode moglo zgoditi, ako bodo smeli svetni učeni

kakor se tu ali tam čuje, podirati, kar učeni verouka stavijo.

Tukaj katoliška cerkev ne more prijenjati, škofova zborovanja nikoli ne minejo, da bi se ne posvetovali cerkveni knezi tudi o šolstvu; sv. oče, prvi učeni krščanstva z veljavno besedo in z vso resnobo povdarjajo krščansko vzgojo mladine, vera mora prekvasiti in navdihovati tudi druge šolske nauke, otrok ne smé videti nasprotja med vero in učenostjo, to velevajo, to zahtevajo naslednik sv. Petra v Rimu, toraj nam gré tudi to isto povdarjati in po svojih skromnih močéh v delokrogu nam odločenem delati na to, da svet te resnice spozná, in se po njih ravná, ako sedanji rod ni več zmožen sprejeti takih nauk, skrbimo, da bode mladina vzrejšena po naukih katoliške vere, in prenovljen rod bode veselo sprejemal zveličavne nauke in se po njih ravnal v zasebnem in javnem življenji.

71. odborova seja „Matice Slovenske“

dné 23. decembra 1885.

Navzočnih 14 odbornikov, med njimi dva unanja (gg. Wiesthaler in Žolgar); predseduje g. J. Marn.

G. prvosednik naznani, da sta pregledala in potrdila zapisnik o 70. odborovi seji gg. odbornika Pleteršnik in Wiesthaler.

Prvosednik čestita v svojem pa v odborovem imenu navzočnemu g. ravnatelju Wiesthalerju k njegovemu povišanju, se mu zahvaljuje za njegovo dosedanje marljivo sodelovanje in izreka trdno nadejo, da bo tudi kot unanji odbornik Matice krepko podpiral. Gosp. Wiesthaler se zahvaljuje za laskavo priznanje in obljubi tudi v prihodnje Matici na korist delovati, kolikor bo pri njegovih skromnih močéh mogoče. — Pri tej priliki sklène odbor tudi pridnim dijakom c. kr. nižje gimnazije v Kranji darovati več primernih knjig iz društvene zaloge. Gosp. ravnatelj se v imenu dijakov za to darilo zahvali.

Za družega ključarja imenuje odbor gosp. prof.

LISTEK.

Zadnji samotar.

Izviren zgodovinski roman.

(Spisal Podvigenjski.)

(Dalje.)

XIX. Ne bo ga.

Odevetela je spomlad in nastopilo že vroče poletje. Iz vsega cesarstva začela se je pomikati vojska proti jugo-vzhodu; od Adrije do Črnega morja razstavljen je kordon ob turški meji, po cerkvah pa vzdiguje se proti nebu goreča molitev za srečen izid turške vojske.

Na veliki senožeti županovi za Vignjem najdemo danes kôsce. Ravnokar so pojuzinali pod hrastom sredi senožeti. Sam Cene ostal je še ter otresa in stiska bariglo, če morda je še kaka kapljica vinca noter ostala, ki bi odmočila navadno suho grlo Cenetovo. Naši kôsci pa, dvanaest v vrsti, po južini z nova okrepčani, krepko udrihajo vprek po rožnati travi, da se jim urno vmika.

Kar se od dolenje strani izza leskovega grmovja pokaže ves razcapan in bos oče Hostnik, ter jo meri naravnost pod hrast sredi senožeti.

„Hvaljen bodi Jezus Kristus, dobro srečo“, sliši se glasen pozdrav iz ust samotarjevih.

„Amen na vekomaj“, odgovarjajo kôsci obrnivši se proti bližajočemu se starcu.

„Ne zamerite, božji ljudje“, nadaljuje Hostnik, „ne zamerite, da vas nadlegujem. Hudo me je Bog obiskal na stare dni. Pa bodi češčena njegova sveta volja. Vam je ostala kaka skorjica od južine, božji ljudje, bodiši trda kakor hoče, prav hvaležno jo sprejemem; usmilite se ubogega puščavnika, kteremu so še to malo pobrali, kar je imel, da si ne more še kruha in krompirja preskrbeti, usmilite se me, da ne umrjem od lakote.“

„Še je nekaj, oče Hostnik“, bliža se mu Urša, Vigenjska dekla. „Meni se je prav zdelo, da pridete danes še vi, zatoraj sem pa prav nalašč pospravila ostanke in jih tu v prt zavila. Na-te, oče Hostnik“, ponudi Urša puščavniku, med tem ko razgrinja prt, „na-te, vse bo dobro za vas. Tudi je v lonci še nekaj kaše ostalo od kosila.“

„Bog ti poplačaj stokrat“, zahvaljuje se puščavnik, med tem ko prejeti dar božji dene pred sé na kamen. „Zdaj pa treba pred moliti. V imenu Boga Očeta itd.“

Ko čez dolgo časa vse povzije, nazadnje zapoje po svoji navadi še pesem sv. Antona puščavnika.

„Bog vam stokrat plačaj tu in tam, ljubi moji, da ste lačnega napasli, štirindvajset ur ne potre-

bujem ničesa več; za naprej bo pa že Bog preskrbel“, tako se zahvaljuje Hostnik kôscem od hrasta prihajajočim. „Pa kako mi težko dé, ko ne vidim pri vas mladega gospodarja. O Vekoslav, Vekoslav“, solze se prikažejo v očesu starčkovem, „še enkrat le da bi te videl, predno zatisnem oči; vsaj vedel da bi, ali si živ ali mrtev. Dokler si bil ti na Vignji, Hostniku ni nič manjkalo. Cela štiri leta potem, ko so mi zasegli mojo ustanovnico in me pregnali iz moje slamnate kočé nad Podlazi in se po brlogih potikam, ni ga bilo dné, da bi mi ne bil dal donesti živeža; brez vsake skrbi sem živel vdan popolnoma poklicu, s kterim sem se Bogu zaozlobil. Toda zdaj je vse pozabilo na samotarja, ob potah in cestah moram prežati, da s prošnjami omehčam še kako človeško srce in tako dobim kak milodar.“

Med tem ko se puščavnik s kosei pogovarja, je že solnce zašlo, po Branici se mračí čedalje bolj, že se od raznih krajev zasliši zvoniti Ave Marija. Ta glas Hostnika opominja, da se je danes malo zakasnil, zvoniti mu je Marijin pozdrav pri sv. Gregoriju. Zatoraj se pa nemudoma poslovi od delavcev Vigenjskih in, da-si star in nekreten, vendar urno teče naravnost proti sv. Gregorju. Kmaló potem zaslišijo naši kôsci zvonjenje, odložijo kose, se odkrijejo in prekrizajo.

Nocoj pa oče Hostnik ni dolgo molil pri sv.

Antona Zupančiča, za drugega verifikatorja odborovih zapisnikov g. prof. M. Pleteršnika.

Gosp. prof. Scheiniggu v Celovcu se dovoli, da pregleda in po potrebi porabi Vrazovo literarno zapuščino.

Nagrade pisateljem in korektorjem letošnjih društvenih knjig se odobré z nekaterimi spremembami večinoma v zmislu dotičnih nasvetov književnega odseka.

Določijo se kupne cene posameznim iztisom letošnjih društvenih knjig, ki utegnejo ostati še v zalogi, in sicer posameznim iztisom dr. Kosove „Spomenice tisočletnice Metodove smrti“ po 80 kr., „Letopisa“ za leto 1885 po 1 gl. 80 kr.

Poročilo o stanju tiska društvenih knjig se vzame na znanje z nekaterimi opomini za prihodnje delovanje.

Po daljšem posvetovanju o knjigah za prihodnje leto, kojih naj bi bile tri, se odloči odbor konečno za to, da izdá Matica: a) „Letopis“ za l. 1886 v obsegu kakih 22—24 tiskovnih pol. (Vrednik mu bo g. prof. Levec; obliko naj ima isto, vsebino podobno; poziv na pisatelje je že tiskan v letošnjem Letopisu.) b) Kot leposlovno knjigo nekoliko popravljeno povest „Koča za vasjo“; iz poljskega od Kraszewskega prestavil Podgoriški. (Knjiga ima obsežati kakih 12 tiskovnih pol.) c) Kot tretjo knjigo kak daljši spis znanstvenega sodržaja, ki naj bi obsegal 10—12 tiskovnih pol, po katerem naj odbor še poizveduje.

Pri tej priliki se je nekaj spisov, ki jih ima Matica na razpolaganje, po zaslišanju dotičnih strokovnjaških ocen potrdilo, nekaj se jih je sklenilo vrniti gg. pisateljem, ker ne ugajajo društvenim zahtevam, zopet druge je sklenil odbor pospeševati.

Hiša na Bregu št. 8 se ponudi v nakup pod nekoliko zljajšanimi pogoji.

Poročilo odseka za Kopitarjevo zadevo o njegovem dosedanjem delovanju vzame odbor na znanje in se zjedini v tem, kako ravnati nadalje.

Matica je poslala vodstvom ljudskih šol v Cirknici in Gorjah več založnih knjig za njihovi knjižnici in odbor je sklenil jednako prošnjo vodstva ljudske šole v St. Jurji na Pesnici pa g. P. Miklavca v Ribnici na Pohorju ugodno rešiti.

O vseh Svetih je položila Matica v imenu društva českých architektov in inženirjev na Resslov grob venec in obljubila, od društva v to naprosena, mu tudi v prihodnje vstreči.

Ukaz mestnega magistrata gledé naznanila občnih zborov in sprememb v odboru se vzame na znanje.

G. J. Kralj, posestnik v Ilijaševcih pri Ljutomeru, je jedno svojo delnico od banke Slovenije, v znesku 7 gl., daroval Matici, drugo, v istem znesku, za oltar ss. Cirila in Metoda. Odbor mu je poslal za to darilo zahvalno pismo.

Knjigotržcu g. Coppagu v Gorici, ki želi dobiti Maticine založne knjige v komisijo, odbor prošnjo odbije z ozirom na dotični sklep 66. odborove seje.

Obširneje poročilo o književnem prirastku in o udih (prirastek, odpadki, podlaga novemu popravljenemu imeniku itd.) se vzame na znanje.

Za Zagreb je prevzel poverjenišvo kr. gimnazijski profesor in vseučiliški docent g. dr. Celestin. Gledé nekterih poverjeništev (Trnovo, Trebnje, Lašče,

Krško, Reka in Zgornji Rož), ki so izpraznjena vsled smrti ali pa premeščenja bivših gg. poverjenikov, se stavijo in sprejmo primerni nasveti.

Od zadnje odborove seje so pristopili društvu na novo:

A. Kot ustanovnik:

Semenišče mladeniško v Trstu.

B. Kot letniki:

Gosp. Artel Anton, c. k. gimn. profesor v Beljaku.

„ Bartelj Srečko, knjigovodja v Trstu.

„ Berčič Peter, administrator v Spodnjem Logu.

„ Bunc Ivan, meščanski učitelj v Trstu.

Čitalnica hrvatska v Kastvu.

Gosp. Držanič Ivan, kaplan pri Fari na Jezeru.

„ Golia Ljudevit, c. k. okr. sodnik v Trebnjem.

„ Jelušič Kazimir, občinski blagajnik v Kastvu.

„ dr. Lesar J., knezo-škofijski tajnik v Ljubljani.

„ Mahkovec Anton, c. k. koncipijent v Trstu.

„ Mikuš Franc, c. k. sodn. pristav v Mokronogu.

„ dr. Müller Anton, župnik pri Fari na Jezeru.

„ Narobe Ivan, župnik v Divači.

„ Pogačnik Josip, župnik v Kotljah.

„ Reš Franc, posestnik pri Fari na Jezeru.

„ Rihar Franc, mestni kaplan v Škofji Loki.

„ Séulac Anton, kaplan v Moščenicah.

„ Ščinkovec Avgust, kaplan v Mirni Peči.

„ Šmidovnik Anton, kaplan v Žužemberku.

Tržaško podporno društvo.

Gospodična Vičič Ana, meščanska učiteljica v Trstu.

Gosp. Vračko Oskar, c. k. koncipijent v Trstu.

Politični pregled.

V Ljubljani, 30. decembra.

Notranje dežele.

Že zdavnej ni avstrijski minister zunanjih zadev s tako zadovoljnostjo završil leta, kakor bo to letos lahko storil grof Kalnoky, sklepajoč bilanco v naši *zunanjí politiki*. Bilo je nekaj let, ko se za avstrijsko besedo v inostranstvu ni nikdo kaj prida zmenil. Posebno so to leta, ko je še Napoleon III. v Evropi na novega leta dan politična znamenja dajal. Kakor je mož tedaj okoli sebe zbrane diplomate pozdraviti izvolil in kakor se je temu ali onemu prijazno nasmehljaj ali ga preziral, tako so zapele po Evropi politične trobente, da bo vojska ali mir. Iz tiste dōbe stojé v zgodovini naše zunanje politike, kakor črne maroge, letnice 1848, 1854, 1859 in 1866. Še le leti 1878 in 1879 bili ste po delgih nezgodah vgodnejši postali, za kar smo pa tudi mnogo mnogo plačati morali tako v denarjih, kakor tudi v krvi. Letos vsega tega ni bilo potreba, zadostovala je samo moška beseda našega ministra zunanjih zadev, grofa Kalnokyja, oziroma poslanca grofa Khevenhüllerja v Belemgradu, da se je mir napravil in naša veljava v sijajni luči pokazala. V prvi vrsti se je pač zato zahvaliti trocarski zvezi in shodom v Skiernievicah in Kromerizu, kterege cvetja sad je še le sedaj na Balkanu dozorel. Ko bi ne bilo Skiernievic in Kromeriza, kdo nam je porok, če bi si sedaj-le ne bili naši in ruski bajonetje ob srbsko-bolgarski meji nasproti stali, ker se je Avstrija Bolgarom zagrozila, da bo Srbijo zasedla in jim avstrijskih batalijonov nasproti poslala, če bi se takoj ne podvrgli pogodbam, ki bi bile vgodne za sklepanje premirja in miru. Rus bi se bil tedaj izvestno za Bolgare potegnil, tako pa mu je bil vendar-le še ljubši evropski mir, kteremu je pod avstrijskim varstvom bolje za-

upal, kakor pa negotovemu izidu vojske. In to je ravno največi in najlepši dobiček v letošnji naši zunanji politiki, s kterim smemo popolnoma zadovoljni biti. Naj bi pač bodoče leto v tem oziru za ravnokar se poslavljajočim ne zastajalo! Prosit novo leto!

Avstrija je nedavno zgubila duhovitega moža, prav sijajno zvezdo na pravoslovnem polju v osebi *dr. Glaserja*, generalnega prokuratorja pri najvišjem sodnem dvoru, kterege so predvčeranjem izročili materi zemlji. Najvišji sodni dvor je, lahko rečemo, med vsemi sodnijskimi uradi najznamenitejši in največe vrednosti. Ondi je namreč poslednji kotic, do kterege se obsojeni in dostikrat po nedolžnem obsojeni še obračajo ter se nadjajo pripoznanja pravice; kakor tudi na smrt obsojeni hudodelec od ondot pričakuje poslednjega žarka upanja. Ondi namreč sedé može, ki so na sodniškem polju to, kar so zvezde prvega reda na jasnem nebu. Izreden talent in bistra razsodba v težkih pravnih zadevah odpirala je sodnikom pot tje kaj, kjer je po pravici njih prostor. Eden izmed teh mož je bil ranjki general-prokurator dr. Julij Glaser, rojen 19. marca 1831 v Postelbergu na Českem od židovskih starišev. Mož je bil svoje dni državni in deželni poslanec in je leta 1871 postal pravosodni minister v Auerspergovem kabinetu. Novi kazenski pravni red je stvaritev njegovega duha. Leta 1879, ko se je zgrudilo Auerspergovo ministerstvo, imenovan je bil dr. Glaser za generalnega prokuratorja pri imenovanem sodišči, kjer ga je sedaj smrt poiskala. Mož je bil tudi na cesarskem dvoru v veliki veljavi, kar so pričale izjave sožalja od vsih udov cesarske hiše, od presvitlega cesarja pa še posebej.

Vnanje države.

Bolgari o Avstriji jako nevgodno sodijo, kar jim pa ne smemo zameriti, ker se je Avstrija v poslednji srbsko-bolgarski vojski jako odločno zoper nadaljevanje zmagovalne vojske izrazila. V treh mesecih Avstrija dvakrat ni razumela svoje naloge, tako piše nek bolgarski dopisovalec v nemšk list, da bi se bila z dogodki na Balkanu prav in spodobno okoristila, kar bi se ji bilo prav lahko posrečilo. Ako Avstrija še nadalje pri svoji zmoti ostane in se bo še nadalje opirala (?) na slabega Milana, namesto da bi se naslonila (!) na krepko Bolgarijo, potem bode že videla, kam da jo bo taka njena politika pripeljala. Srbi so že danes Avstriji za njeno posredovanje jako malo hvaležni, Bolgarom pa ne bo družega ostajalo, če namreč zaradi avstrijske nagnjivosti ne bodo miru dosegli (glejte si no!), kakor obrniti se tje kaj, kjer dobro vé, da ji krepke dejanske pomoči v trenutku sile ne bodo odrekli. To bi se ne zgodilo morda že jutri, ali zgoditi pa bi se moralo, če bi se taka politika v Avstriji nadaljevala, kakor se je začela, brez železa in krvi namreč. No, no, nekoliko se bodo tudi Bolgari še potolažiti dali, saj se tudi ondi juha tako vroča ne jé, kakor jo kuhajo. Narod je sedaj še pijan slavnih zmag in v takem navdušenju človek marsikaj piše, kar se mu pozneje, kedar se mu dim razkadi, smešno zdi, če že ne naravnost nespametno.

Na kaj se je opiral sv. oče Leon XIII. pri razrazsojevanju lastninske pravice do *Karolinov*? Na najnovejše državno pravo, ki se je napravilo za kongijsko državo; tisto državno pravo se pa zopet opira na jedno najstarejših človeških pravic: kdor prej pride, prej melje. Sv. oče si je dal predložiti izjave španjskih in nemških mornarjev ter iz njih presojeval, kdo in na kterih otocih je prvi razvil svoje države zastavo ter prišel do spoznanja, kteremu sta se tudi Bismark in Canovas vklonila, da so Karolini z glavnim otokom Yap španjolska lastnina, ker je španjolska zastava ondi že vihrala, ko so Nemci tje kaj pripluli. Najnovejša postava o pridobitvah zemlje po delih svetá od divjakov zase-

Gregorji. Sree bilo mu je nenavadno burno, kakor bi mu slutilo nekaj, vleklo ga je domov v srednji potok, kjer si je bil ravno pred dvema tednoma napravil brlog. Že stopivšemu s pokopališča, zdi se, kakor da bi od daleč večerna sapa zanesla mu na ušesa tužnomil glas kakor stokajočega. Postane, ter na ušesa vleče, toda nič ni slišati. Spet jame stopati in spet zdi se mu, da nekaj sliši. Naj bo pa kar hoče, vendar nekaj more biti.

Ni več dvajset korakov od svojega brloga, kar se mu po stezi nasproti bliža bela vitka prikazen; kdor ni vajen ponočnim strahovom, bil bi kar zbežal.

„V imenu Jezusa Kristusa križanega, kdo si?“ zaroti puščavnik belo prikazen ob enem pa se trikrat prekriža. Pri tej priči razženó se oblaki na nebu in lunini žarki osveté mu žensko obličje: bila je Julijeta.

„O, oče Hostnik“, zdi huje Julijeta, „kako dolgo hodite; že pol ure vas čakam tu, zvedela sem, da tu nekje imate vaš stan. Oče Hostnik, meni ni več pod Skalo ostati; grd vran me zalezuje, me hoče ugrabiti.“ Kaj mi je začeti?

„Kaj se ti je pa hudega zgodilo, ljubo dete?“ „Oče Hostnik, oh glejte tu, glejte tu, joče devica“, ter podá pismo. „Glejte tu, na-te berite!“

„Potolazi se ljubo dete, saj Bog nikoga ne zapusti, kdor vanj zaupa. Toda, pomiri se, ljubo dete. Zdaj poiščimo pred moj brlog.“

In puščavnik stopi naprej ter brzo meri ozko stezo proti potoku. Visoki košati hrastje zobočeni so mogočno nad strugo, gabrije in jesenje zaraslo se je gosto ob straneh, tako, da se Hostnik z veliko težavo prerije po stezi skozi grmovje, še težje pa Julijeta za njim, nje tanjka obleka dobi marsikako rano. Po stopnicah prideta dol do vodine struge, ki je pa zdaj popolnoma suha; onkraj, kakih pet korakov nad strugo, stala je votlina; mogočna podolga skala, moleča iz zemlje delala je naravno strešje, spredaj stala je tako visoko, da si stopil lahko nepripogben v votlino, kake štiri sežnje v breg dolgo, tri sežnje pa široko, ob straneh bila je močno podprta, da je bilo popolnoma varno spati pod njo. Semkaj pripelje oče Hostnik Julijeto in jej ponudi sesti na kamnit, iz treh ploščatih kamnov zložen stol. Zdaj poišče kos lajnice, ter je ogenj vkresal in svečo prižgal, potem začne brati:

Ljubi grof Anton!

Vsaka reč pride enkrat k svojemu koncu; tako tudi moja potrpežljivost. Res je sicer, da stoji pisano: V vaši potrpežljivosti bote posedli svoje duše, vendar pa ni nič manj resničen prigovor: „Beati possidentes“, blagor jim, ki imajo; in sama potrpežljivost brez družih čednosti ni nikoga še v nebesa spravila. Med vsemi čednostmi pa kraljica in vseh mati je ljubezen; ta pa, kakor pravijo celo sveti učeniki, začne pri sebi — incipit a semet ipso. Tako

vidite toraj, da se mora človek potrpežljivosti odpovedati, kakor brž je v nevarnosti ljubezen, ktera začena pri samem sebi; saj naravni zakon zahteva mater kraljico čez vse drugo spoštovati in ljubiti, ker je toraj, kakor sem rekel, ljubezen mati vseh družih čednosti, mora se raje vse druge žaliti nego njo. Toda čas je, gospod grof spod Skale, da naravnost govorim. Kar me tišči, je v prozi povedano to-le: Čakal sem že čez eno leto na vašo hčerko, gospod grof. Upal sem zmirom, upal in željno pričakoval, da dobim od vas ali Julijete tolažilno, za vroče moje srce hladilno pismo, da vendar skoraj pride čas, ko po vašem prizadevanju, gospod grof Anton, Julijeta mi podá roko v nerazrušljivo zvezo; in da tako odvrnete ob enem od vaše grofovske hiše velikansko sramoto, v katero vas lahko pred vsem svetom pripravim. Nič, vse zastonj; ona mi noče roke podati, vi ste premeški, da bi jo k temu prisilili. Molčal sem in trpel. A zdaj je čas, da z nova potrkam na vaše in vaše hčere srce, ljubi mi grof Anton. Kar me je namreč doslej zadržalo, da nisem še naredil poslednjega osedepolnega koraka, bilo je, ker sem vedel, kako strastno gleda Julijeta po Vekoslavju v Vignja. No, mislil sem si, morda res ne bo drugače, kakor da ga bo hotela na vsak način vzeti; saj je znano, rekel sem, kako mogočna je prva ljubezen, da jo večkrat nič ne more rušiti, kakor smrt. Ako mu hoče toraj zvesta ostati, nečem

denega tako govori, da si jo pridobi tisti, ki jo izmed olikanih narodov prvi zasede z znamenji državne oblasti, t. j., če ondi razvije prapor svojega vladarja. To postavilo so napravili na podlagi zgoraj omenjene stare pravice za kongijsko državo in njej sosedne pokrajine, da se ž ujo ognjevo večnim in krvavim bojem za posest zemlje na podlagi sile. Znamenita je ta razsodba sv. očeta pa še prav posebno zaradi tega, ker se duhoviti papež Leon XIII. ni prav nič oziral na razsodbe, ki sta jih v tem smislu dva njegovih predsednikov za svojo dōbo izrekla, če tudi bi se bilo to več ali manj lahko zgodilo. Modri papež Leon si je mislil, zakaj bi le po daljšem segali, če imamo „dobro“ že pri rokah ter s tem sijajno dokazal, da ni res, kar nekateri liberalci trdijo, da cerkev ne napreduje z duhom časa, temveč zaostaja in mračnjaštvo ljubi. Če bi bilo to res, moral bi bil vzeti papež Leon XIII. vse kaj drugega za podlago svoji razsodbi nego najnovejšo mednarodno državno pogodbo, katero je skoraj skupna Evropa in velik del severne Amerike podpisala in je rekel: „Tako-le možje diplomatije ste nedavno sami sklenili in na vaše sklepe se jaz pri razsodbi o Karolinah sklicujem!“ To je Nemčijo, kakor Španijo tako iznenadilo, da ste obe rekli „amen“ in strar je bila dognana, ob enem pa tudi dokazano, da cerkev božja ne zaostaja.

Med *Rusi* in *Bolgari* se bode politično obnebe kmalo zopet popolnoma zjasnilo in bo solnce ruske milosti iz novega in z novo močjo na opustošene bolgarske pokrajine pošiljalo svoje žarke. Megle, ki so ga nekoliko časa zakrivala, jele so se zaganjati proti Avstriji, ker je tako volja nekaterih ondašnjih državnikov. Politiki celó trdijo, da se je iz Petrograda v Sofijo podal ruski general Vojeikov, ki bo vse svoje moči na to zastavil, da se med Bolgarijo in Rusijo stara prijaznost napravi. Nek večerajšnji telegram iz Petrograda sicer zanika to vest, da bi bil Vojeikov res v Sofiji, ali je pa dementi resničen, se ne vé. Vsekako bode Bolgarija vse storila, da bo Rusom vsaj za tri četrti pota nasproti prišla, kar se je deloma že nekoliko zgodilo in jim bode tako priložnost ponudila, da kneza Aleksandra zopet z milostjo sprejme. O poslednjem se še celó govori, kakor da bi bil v nekako rusko Canosso namenjen, kar je pač malo verjetno, temveč bo Aleksander menda rajši počakal, da se vsaj nekoliko zopet ogreje na solnce ruske milosti, preden se bode na tako pot podal, kjer se mu je vsaj sedaj še na cesarskem dvoru če tudi stričniku jako mrzlega sprejema bati. Narod ruski bi ga sicer že odškodoval za to z vročo simpatijo, ali kaj to. Sladak nasmeh carovih usten je več vreden, kakor pa tisoč „ura“-klicev iz ust naroda!

Po zgledu ameriškega kolegija hočejo v Rimu napraviti tudi *kanatski kolegij*. Načrti za to so že izdelani, kakor se poroča iz „Montreale“ poslopje se ima postaviti na korsi in bode stalo 200.000 dolarjev. Briska vlada ga hoče vzeti v posebno varstvo, da ga zavaruje napadov po Piemontezih. Mislijo, da bode kolegij v dveh letih gotov.

Iz *Sudana* prihajajo novice nič kaj vesele Angležem. Misionar Bononi se je moral vrniti iz Uady-Halfah v Aram, zadnje dve noči, ko je tam bil, je moral z orožjem v roki budeti, ker so bili vstajniki blizu. — Iz Kahirae pa pišejo, ako pojde tako naprej, bode treba zopet prtljago skupaj spraviti.

Živela Avstrija!

(Dalje.)

Peti deček predstavlja „Hrvaško in Slavonijo“. Ponosno in pogumno vstopi s svojo zastavo z de-

želnim grbom. Na glavi nosi svojo čepico nekoliko po strani, in ima rudeč telovnik; kamižolo ima belo, ki mu visi ob desni rami; tudi hlače ima bele, ktere so pa po narodni šegi kakor tudi kamižola obšite z rudečimi všitimi trakovi; za obuvale ima opanke.

Tudi ta vé govoriti o lepoti svoje domovine. V prvi vrsti spominja se slavne straže svojih predčeto, ki so kot „graničari“ stražili dom in Avstrijo; potem se ozre v domačo hišo in tukaj vidi nje krasoto in blagodejnost v patrijarhalnem življenji; in k tem narodnim svetinjam pristavi še natorne blagre, ki jih uživajo njegovi rojaki, ki so n. pr. turšica, lov, ribe.

Deček je „pravi ptič“ in v hrvaškem saboru bi bil gotovo pristaš mirni stranki, ker vé le o lepoti svoje domovine govoriti.

V tem oddelku se odlikuje posebno godbeni del s svojim zborom in s samospeli; krasen je alt-solo.

Na vrsto pride sedaj „Ogerska in Sedmograška“. Burno vstopi z zastavo in grbom; pravi „Puste-sin“ je; na glavi ima čeden kalpak s persom; za obleko ima skoraj do gnežnj segajočo belo in široko haljo, ki je okoli in okoli obšita z višnjevim trakovi po narodni šegi; prepreženo ima to haljo s pasom; na nogah ima bele nogovice in čizme, ki so pripete ob nogi z rudečimi trakovi.

In sedaj prične s svojo robo. Tū hvali svoje gozde, napolnjene z divjačino in hvali nižave, obrobene z vinsko trto; zdaj dalje hvali natorne prideleke, ktere mu polje podaja; hvali potem čile svoje konjiče in omenja slavne krone sv. Štefana. Nekako hvalo vidi tudi v „svojih ciganih“; so mu pa ti v resnici v hvalo in slavo, bi pa moral še le dokazati. Občna svetovna policija jih pozná in spoznava za svoj stalni „artikel“ in znano nam je, da ona sega le po „ptičih“; toda — morebiti je v mislih imel le „cigansko godbo“; — ta pa ta!

Zanimiv je pri Ogerski muzikalični del; pesem in godba prednašata „czardaš“ in „czardašarje“ ter „czardašarice“ meni poslušalec videti na njihovem narodnem plesu, ko sliši krepek ropot madjarskih ostrog. Nehoté sem bil v duhu v gozdičku na Vevčem, kjer sem v letošnjem poletju neki večer poslušal trojni ciganski kvartet prekrasno svirati krasne melodije in med njimi tudi „czardaš“, ter ob enem gledal oni narodni ples.

Za tem Arpadcem nastopi „Čeh“ z zastavo in deželnim grbom; na glavi ima čepico, obrobjeno z zajčevino; kamižolo in telovnik ima temno-barveno in sta oba ob robu obrobljena z rudečim trakom; hlače ima rujavkaste in škornje.

Deček vidi se mi živ in čvrst, ki ima tudi svoj jezik dobro namazan. Tako nekako pravi: Veliko ste že slišali o lepoti in bogastvu mojih tovaršic: kronovin, ali — vse to je najti pri meni, v moji domovini. Imam domá rude in zdravilne vodé; delavec sem priden, ki umetno tkem in pletem; tudi godbo ljubim in umem, ter sem ponosen na lepo svojo domovino.

Pri muzikaličnem oddelku oglašuje se klarinet, melodija pa je poskočna — je polka.

Za Čehom nastopi „Moravec“ in „Šlezijanec“

Med tem ko je puščavnik pismo bral, brisala si je Julijeta neprenehoma solze z oči; ko pa branje končá, zažene spet jok, ter mu pravi:

„Ta list našla sem danes v pisarni očetovi, prebravši ga zginita sem ne poslovivši se od nikogar. Oče Hostnik, jaz ne smem nazaj domov. Rajše celo življenje trdo delam ali tudi beračim po svetu, kakor da v last pridem Mostovskemu. Ali oh, da bi Bog tudi mene skoraj poklical iz tega sveta za Vekoslavom. O Vekoslav, Vekoslav, srečen ti, tvoj duh plava nad zvezdami in se ozira na-me, ki tū plakam in žalujem. Prisegla sem, da le tebe, in ako ti nisi, potem nobenega družega na vekomaj. Oče Hostnik, bili ste meni in Vekoslavu vedno skrbni oče in svetovalec, o zdaj, ko me je vse zapustilo, ko bežati moram z lastnega doma, sprejmite me v svojo varstvo.“

„Ne jokaj, ljubo dete“, tolaži jo puščavnik, „Bog tistim, ki ga ljubijo, vse v prid obrne. Jaz se zdaj še ne morem prepričati, da Vekoslav več ne živi. Predsinočnim videl sem ga v sanjah obdanega od svetle luči. Mladenisk in korenjašk je bil, samo zdravje in življenje ga je bilo. Kaj pak, da sem pa tudi dostikrat na njega mislil ter molil zanj. Počakajmo še, znabiti pa je še vse drugače. Mar li ni mogoče, da bi Mostovski lagal, da laglje svoj namen doseže?“

(Dalje prih.)

Mostovski.

z zastavo in deželnim grbom; ta ima pa klobuk na glavi, ki je sivkaste barve, olupšan z zelenim trakom in „pušeljcem“; suknjo ima dolgo ter ima ta zgoraj še neki zavratnik enake barve; srjacec ima belo in hlače rudeče, ki so preprežene s črnim trakom; nogovice in šolne; menda bo kak „Hanak“.

Tudi on vé proslaviti svojo zibelj. On govori o milem podnebj in bogati žetvi; govori o rudah in pridnih rokah po tovarnah in hvali tudi svoje gorovje.

Pri muzikaličnem delu sliši se prijazni „pét-pedi, pét-pedi“, ktere ga čvrči nežna prepeličica, tako, da bi človek kmalo mislil, da je v prosu.

Deveti deček zastopa „Tirolsko in Predarlško“; ponosno prihaja z zastavo in grbom; klobuk ima po deželni navadi napravljen, spredaj v sredi ima dva srebrna čofa in dve veliki peresi; hlače in telovnik ima rujav, kamižolo pa rudečo in bel pas; na nogah ima bele nogovice in šolne; po prsih pa ima zopet „čofe“ po navadi in obliki naših vojakov, kteri imajo svoja znamenja kot dobri strelci. Mora že dober strelec biti ta Tirolec!

In ko se je tako predstavil v svoji krasni narodni noši, začne tudi on hvaliti domovino svojo, in kaj navdušeno kliče nekako tako: Ako hočete Vi videti kaj lepega, kaj krasnega, le pridite k nam v naše hribe, tū bote uživali čisti in zdravi zrak, tū bote občudovali našo govejo živino, tū bote spoznavali nas strelee, bote videli domovino, ki je bila rojstni kraj Andreju Hoferju.

In med petjem slišalo se je zvonjenje, ki je prihajalo tam od daleč, od tirolskih zvonov — od „Velikega Zvona“. Tirolska! v resnici moraš lepa biti!

Za Tirolcem vstopa „Korošec“ s svojo zastavo in s svojim grbom. Na glavi ima znani „Kärntnerhut“; obleka mu je temnobarvena, in nosi tudi običajni pas ob ledjah, ki mora pa že nekoliko „podložen“ biti, da dečku „tako dobro“ in malo „vun“ stoji; na nogah ima bele nogovice in šolne.

Deček govori trdo, kakor hvali svojo zibelj tudi le po njenem „trdem“; govori o železji in svincu, o jezerih in gorovji, ter veselo omeni tudi dobro znanih „Kärntnerlieder“.

(Konec prih.)

Domače novice.

(„Ljubljanski List“) bode, kakor večerajšnji „Sl. Narod“ poroča, konec leta prenehal izhajati, če tudi je za božične praznike prinesel povabilo na novo naročbo. Da ga bode vlada opustila, je znamenje, da ga več ne potrebuje, ker nima od „odločne“ narodne stranke, oziroma „Slov. Naroda“, nikakega nasprotja več. Tukaj se bo pač vsakdo vprašal, kdo je barvo spremenil ali vlada in njena stranka, t. j. stranka „Ljubljanskega Lista“ ali pa nasprotniki njeni, t. j. pristaši „Slov. Naroda“? Vlada izvestno ne, kajti njej se pot določuje iz Dunaja, ktere se ji je držati. Gospod deželni predsednik baron Winkler je že nekaj let v deželi, politika njegova si je pa vseskozi enaka ostala; ona sploh ne more drugačna biti, ker je ograjena v ozke in kljukaste meje §§. Toraj je moral „Slov. Narod“ svojo taktiko spremeniti, ker se je vladna stranka ali kakor jo je poprej sam tolikrat zaničljivo imenoval „elastikarji“, ž njim spoprijaznila. S tem je pa „odločno“ narodna stranka dokazala, da njena politika ni bila prava slovenska politika, pač pa nekaj ameriški „humbug“, s katerim se je narod, pravi slovenski narod le begal in da njena „odločnost“ ni bila prava odločnost, temveč šovinizem, kterege se pa dandanes vsaka pametna politika ogiba. Sicer je pa prav, da se domači prepir poleže, kterege bi nikdar treba ne bilo, ko bi ga ne bila slepa strast rodila in pozneje na obeh straneh na lastnih prsih dojila. Konečno nam je pa še konstatirati, da sedaj vemo, kje da nam je iskati nedoslednosti, če bi jo kdaj potrebovali na debelo.

(Zlati križec s krono) prejel je umirovljeni glavni davkar g. Jos. Podrekar za svoje izborni in vspešno delovanje v državni službi.

(Imenovanje.) Davkarski kontrolor g. Inocene Crobath imenovan je za davkarja, davkarski pristav g. Peter Vavpotič pa za kontrolorja. Za davkarske pristave so imenovani: začasna pristava gg. Maks Lilleg in Ignacij Kline in pa narednik zdravstvenega oddelka štev. 9. g. Jožef Dolinar. Praktikanta gg. Franc Auman in V. Grabnar postala sta pa začasna pristava.

razdirati te vezi, naj bo, hočem še to britko žrtev darovati iz golega spoštovanja do človeške prostosti. Pred dvema mesecema šel je Vekoslav na tuje, ne vem kam, mislil sem si: No, hočem pričakovati, dokler se vrne ta jesen, kakor je bilo bojda na Vignji dogovorjeno; toraj bom videl, ali resno mislita vzeti se, potem se bom znal ravnati. A žalibog, da mi ni treba do jeseni čakati, ker zvedel sem danes za gotovo, da Vekoslava ne bo nikdar več nazaj. S tem pismom vam ob enem pošiljam Tržaški kupčijski list, iz kterege bote zvedeli, da „Poseidon“, na katerem se je Vekoslav odpeljal, se je od viharja zagnan ob albansko pečevje, razbil; vse osebe je svoj konec našlo v morskem valovji, med njimi tudi nek Vekoslav z Vignja na Goriškem; to stoji v listu pisano od besede do besede. Toraj Vekoslava ni več med živimi, in Julijeta nima kaj več pričakovati. Zatoraj družega jej ni treba kakor ono ljubezen, ktere predmet je vničen, na-me prenesti, ljubiti, pravim, mene Mostovskega. Mislim, da sem vendar tudi jaz toliko vreden, kolikor ranjki Vekoslav; a tudi ljubiti bom znal nič manj goreče in zvesto, kakor bi on bil storil. To, ljubi grof Anton, Julijeti jasno razložite. Vse pa vam prepustim, glejte, da se mi zgodi, kakor želim. Drugo nedeljo pridem pod Skalo očitno snubit; nečem več po temnem in skrivnem ukati, kar mi gre po pravici. Do sv. Martina hočem, da bo Julijeta moja. Družega nimam kaj sporočiti. Clara pacta, boni amici.

Vaš bodoči zet

(Dnevni red javne seje Ljubljanskega mestnega odbora) v četrtek 31. decembra ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. 1. Naznanila prvosedstva. — 2. Finančnega odseka poročilo o mestnem proračunu za leto 1886. — 3. Šolskega odseka poročilo: a) o oddaji razpisanih dveh mest cesar Franc Josipovega štipendija za učence velike realke; b) o oddaji štipendija 250 gold. za učenca državnega obrtnega učilišča v Gradcu.

(Silvestrovo veselico) priredi „Narodna Čitalnica“ Ljubljanska dne 31. decembra 1885 v zgornjih društvenih prostorih. Vspored: 1. „Sodba ali kmeta in kukavica“. Opereta v 1 dejanji, uglašil Schäffer. — Na glasoviru spremljuje g. vitez Janušovsky. — 2. Suppé: Ouvertura iz „Lehke konjice“, godba. — 3. Bartl: „Venec štajerskih pesnij“, godba. — 4. Auber: Mešani zbor iz opere „Nema iz Portici“, s tenor- in bas-solo; solista gospoda Razingera in Paternoster. — 5. Wagner: Uvod in zbor iz opere „Lohengrin“, godba. — 6. Renard: „Pesni za piston“, godba. — Suppé: „Ljubez brez policijskega dovoljenja“, humoristični zbor s spremljevanjem glasovira itd. — 8. Hamm: „Spomini na Tannhäuserja“, godba. — 9. Genée: „Valček An iz opere Kanon“, godba. — 10. Smetana: Mešani zbor iz opere „Prodana nevesta“ s spremljevanjem glasovira. — 11. Tittl: Ouvertura iz „Riharda III.“, godba. — 12. Loterija. — 13. Pozdrav o polnoči. — Po končanem programu Plesni venček. — Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstop je dovoljen izključljivo le č. gg. društvnikom.

(Brez koleka ne smejo biti) tudi izpiski iz krstnih bukev, kateri se potrebujejo v šoli ali da se dobi domovinski list, poselske bukve. Kakor hitro to potrjuje farni urad, morajo taki izpiski kolekovani biti po tarifnem nastavku 73, pristojbinske postave, tako je razsodilo c. kr. denarstveno ministerstvo v neki posebni ulogi.

(V tedenskem poročilu krajcarske podružnice) zabeležiti nam je kot 32. knjižico pod št. 69 poslano iz Vrhnike (poverjenik g. J. G.); kupile so jo celo Vrhniske domoljubne gospice — in kot 33. knjižico pod št. 233 (poverjenik g. J. L.) iz Celja došlo. — S posebnim veseljem poročali smo vže, da smo dobili v enem dnevu razpečano knjižico od domoljubnih Vrhniskih gosp. in evo vže so jih tudi posnele narodne gospice; čast jim! za vzgled naj bodo našemu žensktvu po slovenskih trgih in mestih — kajti če ima prav naroden pregovor, da žena hiši tri vogle podpira, pričakovati imamo tudi pri grajenji „Narodnega Doma“ od domoljubnega slovenskega ženskstva marljivega sodelovanja. Prepričani smo, da so vse izgledne matere in gospodinje svojemu domu (oziroma da to gotovo bodo), naj bodo to tudi domu celega slovenskega naroda! Matrone nasprotnega nam mišljenja imajo svoje „Ortsgruppe“, domoljubne naše žene pa naj bi posvetile svoje meči „Narodnemu domu“ v prospeh in slavo. — Če se sedaj koncem leta odbor krajcarske podružnice ozre na dobo svojega delovanja nazaj, priznati si mora z zadovoljstvom, da ideja njegova nikakor ni bila puhla in neplodna. 33 knjižic (blizu 400 gl.) je prodanih; lepo število pa jih na razpečavanji kurzira. — Pogum nam toraj upadel ne bode! — „En krajcar, nič! — deset krajcarjev, nič!“ tako je gotovo marsikdo modroval, ko smo stopili s to skromno svojo idejo pred slovenski svet; a pomislimo le, dasi je krajcar malo, malo denarja, da vendar „zrno do zrna pogača, a kamen do kamna palača.“ *) Tako tudi mi po malem sicer, a kar je nabrano, je nabrano. In če primerimo ta drobiž našega nabiranja z gradivom poslopja, do cela zadovoljni bomo, ko bode pripravljen krajcarski pesek navožen od gostačev in košancev, potem pač pristopijo i zastavni posestniki in gruntarji ter pripeljejo lomljenega kamenja, kuhanega apna in hrastovih debel iz svojih gozdov: gradivo je pripravljeno in poslopje se lahko začne staviti. Odbor.

(Hud mraz) se je danes popolnoma umaknil sneženemu vremenu.

(Razpisana) je služba gozdarja v X. razredu v področji Goriškega ravnateljstva državnih gozdov in domen. Prošnje v 4. tednih.

(Potres) čutil se je sinoči v Ljubljani ob 11. uri 10 minut v okolici sv. Florijana. Smer se je čutila od iztoka na zapad. Potes trajal je blizu 5 sekund. — Čutili so ga sinoči tudi v Trstu ob 11. uri in 15 minut. Sunec je bil prav krepak.

*) Die Menge macht's — pravi Kočever.

(Morilca), ki je 15. novembra v Landshutu na Bavarskem ondašnjega orožnika vstrelil, prijeli so redarji o letošnjih božičnih praznikih v Ljubljani. Prijeli so ga namreč zaradi tega, ker se ni mogel skazati s potnimi papirji. Ko so ga preiskali, dobili so pri njem jedno društveno izkaznico od nekega bavarskega vojnega društva, glasečo se na ime Jurija Eignerja. Tukajšnji mestno-policijski komisar g. Kavčnik vprašal je takoj po telegrafu v Landshut, kaj in kako je z Eignerjevo izkaznico, izdano od vojnega društva v Landshutu, in je dobil odgovor, da je bila tista Eignerju vkradena jeden dan pred umorom orožnika od morilca samega. Morilec se pozná po tetovaciji na prsih in na roci. Ko so ga preiskali, so res imenovane kraje tetovirane našli. Poslali ga bodo v Landshut.

(Iz Kranja) se nam poroča: Silvestrov večer obhajala bode tukajšnja „Čitalnica“ po sledečem vspredu: 1. Ogovor. — 2. Obsodba v Hadu (peklu), igra. — 3. Šaljina loterija. — 4. Prosta zabava. — Začetek ob 8. uri.

(V Pazinu) imajo letos v prvo na gimnaziji veronauk v 1. in 2. razredu za Hrvate v hrvaškem jeziku. Zahtevala se je prva hrvaška paralelka, pa mesto nje dali so Hrvatom le omenjeni veronauk in po eno uro na teden več hrvaščine — 3 mesto 2 — v spodnjih štirih razredih. Kaj bode v prihodnje s hrvaščino in gimnazijo sploh, to se ne vé. Govori se še zmirom o preloženju nemške (!) gimnazije od tod v Pulj.

(Iz Zagreba) se piše: Naše politično stanje je desperatno. Zdi se, da ne more dolgo trajati. Ko se struna preveč napne, počí. Za naslednika ranjekemu Vončini imenuje se vseučilišni profesor dr. Spevec, v sedanjih okolišnih morebiti še najbolji.

Razne reči.

— Sprejem novega nadškofa v Koloniji (Köln am Rhein) presega vse, kar smo dosihmal v takih slavnostnih sprejemih slišali ali brali. Slavno je bil sprejet njegov prednik, sedaj kardinal Melhers, a še bolj pa veličastno, vse bolj navdušeno se je godilo pri sprejemu sedanjega nadškofa dr. Kremenca, bivšega škofa v Ermelandu. Vse mesto se je praznično napravilo, pozdravljale so ga deputacije vladne, mestne a tudi poslanci katoliškega središča, ki se vztrajao in neprestano borujejo za pravice katoliške Cerkve v pruski državi. Nad vse pa je bila imposantna baklada na večer tistega dneva, ko je imel novo imenovani slovesen vhod. Pred 20. leti je bilo nad 2000 baklonoscev, a od tega časa je vmes skoraj 20 let kulturnega boja, in število teh, ki so nosili bakle, je bilo sedaj gotovo štirikrat toliko kakor pred kakimi 20 leti. — Tako verno katoliško ljudstvo sprejema svoje višje pastirje, večina ljudstva potegne za sabo tudi omahljivce, nasprotniki si ne upajo pokazati svojega pravega lica, in na površji se ne vidi drugega, kakor velikanska katoliška demonstracija. Tako je bilo v Koloniji, tako je tudi drugod. Katoliško srce se raduje nad takimi slavnostmi, a veliko raje bi videli, da bi nekterim takim demonstrantom tudi iz sreča šlo, kar na videz kažejo. Vzlasti kar se Prusije tiče, moramo na našo žalost slišati, da kulturnega boja ni konca ne kraja, razun nadškofije v Gnezdanu na Poljskem so sicer povsod umešeni viši pastirji, a od nikoder ne slišimo, da bi škofom tudi dovolili vzgojevati naraščaj, t. j. seminišča so še povsod prazna, a vendar je poglobitna stvar — vzgoja duhovnov. — Dokler se v ti stvari ne zboljša, ne moremo verjeti pruski vladi, ako tudi uradno pozdravlja na novo umeščene škofo.

— Latinska denarna pogodba. Iz Bruselja se piše: Zbornici se je z dodatnim pismom predložilo, da ima Belgija povrniti drugim državam le polovico povrhovnine pri belgijskih srebrnih tolarjih po 5 frankov, druga polovica pa najde po naravnem obhodu pri kupčijah svojo pot v Belgijo nazaj. Da se to nekoliko povspeši, zaveže se Belgija pet let potem, ko se razveže društvo, ne prenejati denarnega sistema. Povprek se računa, da je na Francoskem belgijskih tolarjev po 5 frankov okoli 200 milijonov in v Švici 12 milijonov. Po tem bi se imelo povrniti Francoski 100 milijonov, a Švici 6 milijonov. Pridržek v pogodbi, ki države zavezuje nazaj vzeti tolarje po 5 frankov, ki so zgubili odstotek od svoje prave teže, ne tiče se Belgije, ker so nje tolarji vsi novega kova. Grška pravi, da hoče imeti iste priboljške, kakor Belgija, kedar odpravi prisilni kurs. Banka na Francoskem se pa zaveže, da hoče, dokler traja ta pogodba, sprejemati 5 frankov tolarje iz držav te zaveze po istih pogojih za plačilo, kakor francoske. Vtrjevaje ta postavni načrt kaže ministerstvo na to, da bi se težave zeló pomnožile, ko bi mahom Belgija izstopila, a sedaj ima Belgija pet let časa, da se pripravi na razvezanje družbe in potem še pet, da nazaj vzame površnino 5 frankovih tolarjev. Upati

pa je, da se bode družba še za pet let naprej potrdila. Po novi pogodbi ne smejo vdeležene države več srebra kovati, a Belgija se od svoje strani zavaruje zoper to, da bi zopet kedaj začela srebro kovati. Kakor se vidi odprava srebrne veljave in veljava zlatá prizadeva državam mnogo zaprek, države in ljudstva bodo več ali manj pri tem zgubile, ker so srebro drago nakupovale, a cenó ga med svet spravljajo. Korist o tem bodo imeli le tisti, ki imajo zlato na prodaj, in kdo so ti? Židje!

Telegrami.

Beligrad, 29. dec. Novica o srbsko-bolgarskem boju v Pirotu je popolnoma neutemeljena.

Beligrad, 29. dec. Mnogo prebivalcev Vidinskega okraja beži na Srbsko, kjer Srbsko gosposko varstva prosijo proti bolgarskim represalijam. Bolgari so posekali tri župane in petdeset kmetov, ki so bili Srbom prijazni.

Umrli so:

28. dec. Meta Škerjanec, gostija, 66 let, Stari trg št. 6, oslabiljenje v starosti. — Anton Mosetič, zidarjev sin, 1½ leta, Poljanska cesta št. 53, Bronchitis capillaris. — Marija Stibil, gostija, 79 let, Kladezne ulice št. 16, Marasmus.

29. dec. Janez Jenko, dninar, 34 let, Cesta na Grad št. 12, jetika.

Tuji.

28. decembra.

Pri **Maliču**: J. Orečnik, trgovec, z Dunaja. — Baron Kuno Lazzarini, c. k. kamornik, iz Graden. — Baron Szegedy, c. k. častnik, s soprogo, iz Budapešte. — Karl Searini, zasebnik, iz Trsta. — Frane Mošek, zasebnik, z Gorenjskega. — Starč, posestnik, iz Kamnika.

Pri **Stonu**: Sam. Graetz, trgovec, iz Leipze. — Jakob Meš in B. Spielmann, zasebnika, z Dunaja.

Pri **Tavčarji**: Josip Railing, trgovec, iz Mokronoga.

Pri **Bavarskem dvoru**: Božidar Skrabec, sobni slikar iz Radolice.

Pri **Južnem kolodvoru**: Demeter Curuppis, lesn trg., iz Trsta. — Jakob Cural, sluga, iz Trsta.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

30. decembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 45 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 75 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	110 „ 60 „
Papirna renta, davka prosta	100 „ 45 „
Akeije avstr.-ogerske banke	872 „ — „
Kreditne akeije	299 „ 10 „
London	126 „ — „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleon	9 „ 98½ „
Ces. cekini	5 „ 97 „
Nemške marke	61 „ 95 „

Št. 21.606

Razglas.

(3)

Ker se je te dni prikazala v Trstu kolera in že tudi zahtevala nekaj žrtev, opozarja se p. t. občinstvo nujno, vsakega prišleca iz Trsta, ktereга vzame v zasebno stanovanje, nemudoma naznaniti policijskemu oddelku mestnega magistrata, da se more v interesu občinstva ukreniti, kar je potrebno proti koleri in nje razširjanju.

Mestni magistrat Ljubljanski

dné 25. decembra 1885.

Župan: Grasselli.

Vsem prijateljem in znancem

vošim

veselo novo leto!

Jakop Gruđen,

župnik.

Ravnokar je izšla ter se dobiva v **Katoliški** **Bukvarni v Ljubljani** knjiga:

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

IVAN BELEC,

župnik.

Knjiga obsega 9 pol v osmerki. — Cena ji je 25 kr., po pošti 5 kr. več, kdor jih vzame deset skupaj, dobi najjako brezplačno.